

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ  
ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД  
„ЛУГАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ  
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА”**

**«Затверджено»**

Голова приймальної комісії  
ДЗ „Луганський національний  
університет імені Тараса Шевченка”

 проф. О. Караман

" 21 " березня 2022 р.



**ПРОГРАМА**

**фахового вступного випробування для вступу на навчання за першим  
(бакалаврським) рівнем вищої освіти  
спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»  
на основі ОКР «молодший спеціаліст» та «фаховий молодший бакалавр»  
зі скороченим та нормативним терміном навчання**

## ЗМІСТ

I. Загальні положення .....	3
II. Організаційно-методичні рекомендації .....	3
III. Перелік питань з підготовки до вступних випробувань.....	5
IV. Приклад тестового завдання .....	9
V. Структура оцінки, критерії оцінювання і порядок оцінювання підготовленості вступників.....	9
VI. Перелік рекомендованої літератури.....	10

## **I. Загальні положення.**

Програма вступних випробувань з циклу професійно-орієнтовних дисциплін для вступу за освітнім рівнем бакалавра за спеціальністю 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» галузі знань 07 «Управління та адміністрування» є засобом перевірки якості теоретичної та практичної підготовки молодших спеціалістів, фахових молодших бакалаврів.

Фахове вступне випробування проводиться з метою виявлення рівня сформованих знань та загальних уявлень вступників з циклу професійно-орієнтовних дисциплін та визначення ступеня володіння професійними знаннями для подальшого навчання за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти.

Програма вступних фахових випробувань дозволяє систематизувати теоретичні знання вступників з основ: товарознавства, торговельного підприємництва, організації та технології торговельних процесів, біржової діяльності.

До програми фахових вступних випробувань **для вступу на навчання за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти** включені питання з професійно-орієнтовних дисциплін навчального плану молодших спеціалістів та фахових молодших бакалаврів, а саме «Товарознавство», «Основи торговельного підприємництва», «Організація та технологія торговельних процесів», «Біржова діяльність» та інші. Це дозволить перевірити рівень знань, виявити їх вміння самостійно вдосконалювати свої знання, навчатися, орієнтуватись у зміні інформації з основ товарознавства, торговельного підприємництва, біржової діяльності тощо, вміти на практиці їх застосовувати та демонструвати високу професійну підготовленість для здобуття освітнього рівня бакалавр.

## **II. Організаційно-методичні рекомендації.**

Фахове вступне випробування для вступу на навчання за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти проводять з метою визначення рівня підготовленості вступників, які отримали відповідний професійний рівень підготовки та отримали необхідні знання для подальшого вдосконалення професійної діяльності з галузі знань 07 «Управління та адміністрування» за спеціальністю 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність».

**Під час фахового вступного випробування вступник повинен знати:**

- об'єкт, предмет та методи товарознавства;
- категорії, поняття, терміни, визначення і класифікації різних груп товарів;
- показники споживних властивостей товарів;
- вимоги до маркування та кодування товарів;
- правила та умови зберігання товарів (продукції);
- асортимент товарів, їх види і різновиди;
- різноманітні види підприємницьких структур в торгівлі;

- основні операції торговельно-технологічних процесів у магазині та організацію складських операцій;
- вимоги до організації робочих місць продавців, касирів, продавців-консультантів;
- правила розміщення товарів у торговельній залі;
- правила продажу різних груп товарів;
- поняття біржі;
- класифікаційні ознаки та види бірж;
- історію виникнення світового та вітчизняного біржового ринку;
- нормативно-правове забезпечення біржового ринку;
- правила здійснення біржових операцій.

**Під час випробування вступник повинен уміти:**

- визначати об'єкт, предмет та методи товарознавства;
- визначати категорії, поняття, терміни, визначення і класифікації різних груп товарів;
- з'ясувати показники споживних властивостей товарів;
- класифікувати різні групи товарів;
- визначати функціональне призначення товарів;
- перевіряти відповідність маркування вимогам нормативно-правових актів та нормативних документів;
- визначати та характеризувати рівні класифікації за різними класифікаторами товарів;
- під час виконання професійних обов'язків забезпечувати умови зберігання продукції;
- формувати асортимент товарів;
- розрізняти різноманітні види підприємницьких утворень в торгівлі;
- характеризувати види та різновиди торговельних підприємств та організаційні структури торгівлі, види та форми торговельної діяльності;
- обґрунтувати вибір організаційної форми реєстрації суб'єкту підприємництва;
- визначати основні операції торговельно-технологічних процесів у магазині та організацію складських операцій;
- дотримуватись вимог до організації робочих місць продавців, касирів, продавців-консультантів;
- застосовувати правила розміщення товарів у торговельній залі;
- застосовувати правила продажу різних груп товарів;
- характеризувати поняття біржі;
- визначати класифікаційні ознаки та види бірж;
- характеризувати історію виникнення світового та вітчизняного біржового ринку;
- визначати норми правового забезпечення біржового ринку;
- характеризувати правила здійснення біржових операцій.

Вступне випробування передбачає перевірку знань, умінь та навичок з професійно-орієнтованих дисциплін.

На виконання тесту відведено 60 хвилин.

Оцінка за вступне випробування виставляється за 200-бальною шкалою оцінювання. Мінімальна кількість набраних балів складає 100.

### **III. Перелік питань з підготовки до вступних випробувань**

#### **Товарознавство**

1. Зміст поняття «товарознавство».
2. Предмет товарознавства, споживна цінність товару.
3. Основні категорії товарознавства.
4. Основні етапи розвитку товарознавства.
5. Метод і завдання сучасного товарознавства.
6. Принципи товарознавства.
7. Класифікація методів пізнання в товарознавстві.
8. Зв'язок товарознавства з іншими науками і науковими дисциплінами.
9. Сутність, цілі і види класифікації товарів.
10. Сутність потреб і їх класифікація.
11. Загальна класифікація споживних властивостей товарів і їх значення в задоволенні потреб людини.
12. Основні речовини харчової продукції.
13. Ознаки та методи класифікації товарів.
14. Класифікація і асортимент товарів.
15. Поняття асортименту і його види.
16. Показники асортименту.
17. Сутність інформації і її основні функції
18. Класифікація видів і засобів інформації.
19. Види і засоби інформації про товари.
20. Зберігання товарів.
21. Поняття «якість продукції». Значення якості товарів в сучасних умовах.
22. Групування факторів впливу на якість.
23. Показники якості і їх групування.
24. Вимоги до якості товарів.
25. Дефекти та їх вплив на якість товарів.
26. Сутність оцінки якості товарів.
27. Методи визначення показників якості.
28. Види і сутність аналітичних методів.
29. Види і сутність емпіричних методів.
30. Сутність контролю, види і методи контролю.

#### **Основи торговельного підприємництва**

1. Історія розвитку поняття «підприємництво».
2. Економічна природа підприємництва: функції, передумови.
3. Основні поняття у сфері підприємництва.
4. Підприємництво як вид господарювання.
5. Підприємництво, основні сфери реалізації.
6. Принципи підприємництва.
7. Види та сфери підприємницької діяльності.
8. Засновницькі документи та їх підготовка.
9. Порядок державної реєстрації суб'єктів підприємництва.
10. Класифікація підприємств за формою власності.
11. Малі підприємства в структурі сучасної економіки.
12. Акціонерні товариства: загальні ознаки, типи.
13. Господарські товариства: їх види та характеристика.
14. Державне регулювання торговельного підприємництва.
15. Законодавчо-правові аспекти розвитку торговельного підприємництва.
16. Методи і критерії вибору видів підприємницької діяльності в сфері торгівлі.
17. Фактори розвитку і принципи функціонування торговельного підприємництва
18. Функції торгового підприємництва.
19. Технологія організації торговельного підприємництва.
20. Підприємницька діяльність сфери роздрібної торгівлі.
21. Комерційне (торгівельне) підприємництво та його різновиди.
22. Оподаткування підприємницької діяльності.
23. Бізнес-план підприємства.
24. Форми взаємодії та співробітництва.
25. Франчайзинг у підприємництві.
26. Етика підприємництва та її складові.
27. Культура підприємництва та діловий етикет.
28. Ризики в підприємстві.
29. Безпека підприємництва.
30. Припинення підприємницької діяльності.

### **Організація та технологія торговельних процесів**

1. Торгівля як галузь економіки країни.
2. Торгівля як система.
3. Охарактеризуйте суб'єкти системи «Торгівля»
4. Поняття і сутність організації торгівлі.
5. Основні принципи організації торгівлі.
6. Асоціація торговельних підприємств.
7. Види і класифікація торговельних об'єктів.
8. Організаційні основи функціонування роздрібної та оптової торгівлі
9. Основні напрямки розвитку і розміщення мережі магазинів.

10. Організація і технологія зберігання та підготовки товарів до продажу в магазині

11. Роздрібна торговельна мережа, її побудова та розміщення.
12. Організація торгово-технологічного процесу у роздрібних торговельних підприємствах.
13. Улаштування роздрібних торговельних підприємств.
14. Правила продажу товарів.
15. Форми та методи продажу товарів.
16. Особливі форми продажу товарів.
17. Улаштування торговельного залу підприємства.
18. Правила торговельного обслуговування населення.
- 19.
20. Функціональне призначення технологій товаропостачання.
21. Вимоги до організації товаропостачання в сучасних умовах.
22. Методи товаропостачання, які можуть застосовуватись у практиці вітчизняної торгівлі і якими є їх основні переваги та недоліки.
23. Види графіків, які можуть розроблятися під час проектування системи товаропостачання роздрібною торговельною мережею.
- 24.
25. Організація перевезення товарів.
26. Документи, що регулюють порядок перевезення товарів залізничним транспортом.
27. Особливості перевезення товарів водним і повітряним транспортом.
28. Призначення та ознаки матеріальних запасів.
29. Функції складів.
30. Види складів за різними ознаками.
31. Товарні склади оптових підприємств, їх улаштування.
32. Технологія складських операцій.

### **Біржова діяльність**

1. Сутність біржової діяльності.
2. Економічна сутність біржової діяльності та біржового ринку.
3. Загальні засади регулювання біржової діяльності.
4. Передумови виникнення біржової діяльності.
5. Теоретичні засади біржової діяльності.
6. Історія біржового ринку в Україні.
7. Державне регулювання біржової діяльності.
8. Біржова діяльність в Україні.
9. Характеристика провідних бірж світу.
10. Торговельно-посередницька діяльність і учасники біржових операцій.
11. Брокерська діяльність.
12. Організація брокерського обслуговування.
13. Види біржових договорів.

14. Біржовий товар і його базисні ринки.
15. Біржові активи.
16. Біржі та їх класифікація.
17. Основи біржової діяльності в ринкових умовах.
18. Види та основні функції бірж.
19. Аграрні біржі.
20. Товарні і товарно-сировинні біржі.
21. Особливості біржової торгівлі на вітчизняних товарних біржах.
22. Фондові біржі.
23. Добіржові форми торгівлі.
24. Сутність біржового ціноутворення.
25. Технології біржової торгівлі.
26. Організаційна структура бірж.
27. Організаційні засади біржових торгів.
28. Організація та функціонування товарного біржового ринку.
29. Організація і технологія біржової торгівлі.

#### **IV. Приклад тестового завдання.**

##### **1. До способів завезення товарів належать:**

- а) централізований, децентралізований
- б) централізований, маятниковий
- в) децентралізований, кільцевий
- г) прямий, децентралізований

**2. Маршрут при якому товар на повністю завантаженому автомобілі доставляється в один магазин, після чого автомобіль повертається до постачальника, завантажуються і відправляється в інший магазин називається:**

- а) змішаний
- б) кільцевий
- в) транзитний
- г) маятниковий

##### **3. Оберіть форми товаропостачання:**

- а) пряма, змішана
- б) транзитна, складська
- в) транзитна, пряма
- г) складська, змішана

**4. Перевезення, що здійснюються у межах однієї залізниці називають:**

- а) прямими
- б) змішаними



- в) місцевими
- г) міжнародними

## **V. Структура оцінки, критерії оцінювання і порядок оцінювання підготовленості вступників**

**Структура оцінки вступного фахового випробування.** Тип тестового завдання «Множинний вибір – єдина відповідь», тобто, тестове завдання містить 4 варіанти відповідей і лише одна вірна. Загальна кількість тестових завдань – 50. Оцінка вступного фахового випробування (за шкалою від 100 до 200 балів) складається із суми балів, виставлених фаховою атестаційною комісією, за результатами перевірки тестового завдання вступника, за відповіді на кожен із 50 тестів.

**Критерії оцінювання.** За правильно виконане тестове завдання нараховується 4 бали. Максимальна кількість балів – 200, мінімальна – 100. Вступник, який набрав від 0 до 96 балів включно, вважається таким, що «не склав» вступне фахове випробування. Вступник, який набрав від 100 до 200 балів, вважається таким, що «склав» вступне фахове випробування і допускаються до участі у конкурсному відборі.

**Порядок проведення вступних фахових випробувань** Завдання вступних фахових випробувань проводяться з використанням комп'ютерної техніки, разом з відповідями на них роздруковуються на паперових носіях та підписуються вступником. Для проведення вступного фахового випробування у вигляді комп'ютерного тестування встановлюються норми часу в астрономічних годинах. Виконання комп'ютерного тестування триває 2 години (120 хвилин). Під час опрацювання тестових завдань на бланку треба зробити позначення навпроти правильного варіанту відповіді. Факт ознайомлення вступника з правилами проведення комп'ютерного тестування підтверджується його особистим підписом на бланку тестових завдань.

Особи, які без поважних причин не з'явилися на вступні випробування у визначений розкладом час, особи, знання яких було оцінено балами нижче встановленого Правилами прийому мінімального значення (96 бал), до участі в наступних вступних випробуваннях та у конкурсному відборі не допускаються. Перескладання вступних випробувань не допускається.

Апеляції за результатами вступних випробувань розглядає апеляційна комісія університету, склад та порядок роботи якої затверджується наказом ректора. Заяви про ознайомлення з помилками, допущеними під час виконання тестових завдань, подаються особисто вступниками не пізніше наступного робочого дня після оголошення оцінки вступного випробування. Заяви на апеляції подаються в день ознайомлення з помилками в бланку тестових завдань й розглядаються протягом двох наступних робочих днів. Додаткове тестування здобувачів вищої освіти при розгляді апеляцій не допускається.

**Вимоги до відповіді вступника** Позначення навпроти вірної відповіді повинні бути чіткими, без виправлень. За подвійні, неправильно записані,

закреслені, підчищені та виправлені відповіді на бланку тестових завдань навіть за умови, що у чернетці наявна правильна відповідь, знімається 4 бали. Будь-які позначки на бланку тестових завдань, які можуть дешифрувати роботу, суворо заборонені.

## VI. Перелік рекомендованої літератури.

### Товарознавство

1. Артюх Т. М, Григоренко І. В. Теоретичні основи товарознавства: навчальний посібник. Київ: НУХТ, 2014. 263 с. URL: <http://library.nuft.edu.ua/new-ebook/post/artjuh-t-m-teoretichni-osnovi-tovarovnavstva-elektronnij-resurs-navch-posibnik-t-m-artjuh-i-v-grigorenko-kiiiv-nuht-2014-263-c/> (дата звернення: 11.02.2022).

2. Дикань В. Л., Каграманян А. О., Каличева Н. Є. та ін. Товарознавство та комерційна діяльність: підручник / за ред. В. Л. Диканя. Харків: УкрДУЗТ, 2018. 362 с. URL: <http://lib.kart.edu.ua/bitstream/123456789/2429/1/%D0%9F%D1%96%D0%B4%D1%80%D1%83%D1%87%D0%BD%D0%B8%D0%BA.pdf> (дата звернення: 11.02.2022).

3. Товарознавство сировини галузі: електронний підручник. Київ: Науково-методичний центр вищої та фахової передвищої освіти. 2019 URL: [http://192.162.132.48:5000/MyWeb/manual/xarchovi\\_tehnologii/tovarovnavstvo\\_sirovunu\\_galyzi\\_I\\_g/%D0%A2eoretichni%20vidomosti/zmist.htm](http://192.162.132.48:5000/MyWeb/manual/xarchovi_tehnologii/tovarovnavstvo_sirovunu_galyzi_I_g/%D0%A2eoretichni%20vidomosti/zmist.htm) (дата звернення: 11.02.2022 ).

4. Бондарчук М. Є. Товарознавство (Теоретичні основи товарознавства). Конспект лекцій: для студ. спец. 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» ступінь бакалавр / М-во освіти і науки України, Донец. нац. ун-т економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського, каф. підприємн. і торг. Кривий Ріг: ДонНУЕТ. 2017. 114 с. URL: [http://elibrary.donnuet.edu.ua/1430/1/Bondarchuk\\_KL\\_2017\\_11.pdf](http://elibrary.donnuet.edu.ua/1430/1/Bondarchuk_KL_2017_11.pdf)(дата звернення: 11.02.2022 ).

5. Товарознавство та комерційна діяльність: Підручник / ред. В. Л. Диканя. – Харків: УкрДУЗТ, 2018. 362 с.

### Основи торговельного підприємництва

1. Бозуленко О. Я. Організація торгівлі: навчальний посібник. Чернівці: ЧТЕІ КНТЕУ, 2021. 240 с. URL: [http://www.chtei-knteu.cv.ua/ua/content/download/nauka/monography/bozulenko\\_2021.pdf](http://www.chtei-knteu.cv.ua/ua/content/download/nauka/monography/bozulenko_2021.pdf) (дата звернення: 11.02.2022).

2. Савицька Н. Л., Мелушова І.Ю., Красноусов А.В. та ін. Торговельне підприємництво: навчально-методичний посібник. Харків: Іванченка І. С., 2017. 214 с. URL: <https://elib.hduht.edu.ua/handle/123456789/1835> (дата звернення: 11.02.2022).

3. Балджи М. Д., Доброва Н. В., Однолько В. О., Осипова М. М. Торговельне підприємництво: навчальний посібник. Київ: Кондор, 2017. 112 с. URL: <http://dspace.oneu.edu.ua/jsru/handle/123456789/6689> (дата звернення: 11.02.2022).

4. Господарський кодекс України: Кодекс України, Закон України редакція від 12.01.2022 № 436-IV // База даних «Законодавство України» / ВР України. Режим доступу: URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text> (дата звернення: 11.02.2022).

### **Організація та технологія торговельних процесів**

1. Балджи М. Д., Однолько В. О. Економіка та організація торгівлі: навчальний посібник. Київ: ФОП Гуляєва В.М., 2021. 344 с. URL: <https://doi.org/10.33987/978-617-7901-37-1> (дата звернення: 11.02.2022).

2. Власова Н. О., Гросул В. А., Краснокутська Н. С. Економіка торгівлі : навч. посібник Харків: Світ книг, 2015. 473 с. URL: <http://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/48601> (дата звернення: 11.02.2022).

### **Біржова діяльність**

1. Дикань В. Л., Назаренко І. Л., Плуґіна Ю. А. Біржова діяльність. Харків: УкрДУЗТ, 2017. 283 с. URL: <http://lib.kart.edu.ua/handle/123456789/2404> (дата звернення: 11.02.2022).

2. Основи біржової діяльності: навчальний посібник / за ред. М.О. Солодкого. Київ: ЦП Компринт, 2017. 450 с. URL: <https://old.nung.edu.ua/files/attachments/obd.pdf> (дата звернення: 11.02.2022).

3. Підприємництво, торгівля та біржова діяльність : підручник / за заг. ред. д.е.н., проф. І. М. Сотник, д.е.н., проф. Л. М. Таранюка. Суми : ВТД «Університетська книга», 2018. 572 с. URL: <http://sites.znu.edu.ua/science-earth/assets/documents/principles/Pidruchnyk-Pidpryyemnytstvo-torhivlya-birzhova-diyalnist.pdf> (дата звернення: 11.02.2022).

4. Пепа Т. В., Пішеніна Т. І., Лавринович В. В. Біржова діяльність : навч. посібник. Київ: Ліра-К, 2016. 540 с. URL: <https://lira-k.com.ua/preview/12002.pdf> (дата звернення: 11.02.2022).